

Sygn. akt II Cz 880/15

POSTANOWIENIE

Dnia 29 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny - Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący - SSO Janusz Kasnowski (spr.)

Sędziowie - SO Irena Dobosiewicz

SO Wojciech Borodziuk

po rozpoznaniu w dniu 29 grudnia 2015 roku w Bydgoszczy na posiedzeniu niejawnym sprawy z wniosku

Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.
(wierzyciela)
przeciwko

A. G. (dłużniczce)

o egzekucję świadczenia pieniężnego

na skutek zażalenia wierzyciela na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 22 października 2015r. w sprawie o sygn. akt XII Co 7017/15

postanawia:

1/ sprostować z urzędu niedokładność w rubrum zaskarżonego postanowienia Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 22 października 2015r. w sprawie XII Co 7017/15 powstałą w określeniu wierzyciela poprzez wpisanie w miejsce: (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W." - właściwej nazwy: Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.";

2/ oddalić zażalenie;

3/ zasądzić od wierzyciela na rzecz dłużniczki A. G. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

II Cz 880/15

UZASADNIENIE

Dłużniczka A. G. złożyła skargę na postanowienie Komornika Sądowego M. B. działającego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy z dnia 21 listopada 2011r. w sprawie KM 4779/14, a polegającą na ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego na kwotę 3 074,81 zł i obciążenie nimi dłużniczki.

Postępowanie wywołane skargą dłużniczki zostało zawieszona.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 22 stycznia 2015r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy podjął zawieszona postępowanie w sprawie (w punkcie 1); zmienił zaskarżona postanowienie Komornika Sądowego opisane na wstępie uzasadnienia w ten sposób, że kosztami postępowania egzekucyjnego w wysokości 3 074,81 zł obciążył w całości wierzyciela (...)

Spółkę Akcyjną w W. (w punkcie 2) i zasądził od wierzyciela na rzecz dłużniczki kwotę 267 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (w punkcie 3 postanowienia).

Z obszernego uzasadnienia tego orzeczenia, w części nakładającej na wierzyciela obowiązek poniesienia kosztów postępowania egzekucyjnego wynika w istocie, że co prawda w dniu wszczęcia egzekucji wobec dłużniczki wierzyciel dysponował tytułem wykonawczym (bankowym tytułem egzekucyjnym opatrzonym klauzulą wykonalności), jednakże tytuł ten został w całości pozbawiony wykonalności w drodze prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 22 września 2015r. w sprawie XII C 209/14. Dłużniczka wykazała w toku tego procesu, że nie zawierała z wierzycielem umowy kredytowej, która była podstawą wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego wobec niej, a podpis złożony pod umową kredytową nie jest jej. Niezwłocznie po powzięciu wiadomości o istnieniu wobec niej tytułu wykonawczego dłużniczka złożyła doniesienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa na jej szkodę, a wierzyciel złożył wniosek o umorzenie egzekucji, co też Komornik uczynił. Sąd Rejonowy uznał w tych okolicznościach, że wszczęcie wobec niej egzekucji nie było celowe, a w konsekwencji kierując się treścią art.49 ust.4 ustawy z dnia 29.08.1997r. o komornikach sądowych i egzekucji (j.t. w Dz.U. z 2015r. poz.790) zmienił zaskarżone postanowienie Komornika Sądowego z dnia 21 listopada 2011r. w sprawie KM 4779/14 i obciążył powoda kosztami postępowania egzekucyjnego w kwocie 3 074,81 zł. Dodatkowo wskazał, że nie powinno dochodzić do sytuacji, w której osobę pokrzywdzoną przez przestępstwo i w istocie nieposiadającą zadłużenia wobec wierzyciela dotyczą kolejne negatywne konsekwencje w postaci ponoszenia kosztów egzekucyjnych (zaskarżone postanowienie wraz z uzasadnieniem – k.101 i 102).

W zażaleniu na postanowienie wierzyciel Bank (...) S.A. w W. domagał się jego zmiany poprzez odstąpienie od obciążania wierzyciela kosztami postępowania egzekucyjnego wynikającymi z treści art.49 ust.2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, po myśli art.49 ust.2a tej ustawy i art.102 kpc w związku z rt.13 § 2 kpc.

Skarżący zarzucił Sądowi Rejonowemu:

- naruszenie art.49 ust.4 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji poprzez wadliwą wykładnię zawartego w nim pojęcia niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego, a w konsekwencji nieuzasadnione jego obciążenie kosztami postępowania egzekucyjnego w sytuacji, gdy w dacie skierowania wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego nie dysponował on wiedzą, co do faktu popełnienia przestępstwa na szkodę dłużniczki poprzez podrobienie jej podpisu na umowie kredytowej z dnia 22 lipca 2013r., co dłużniczka zgłosiła dopiero w toku egzekucji;
- art.49 ust.2a w/w ustawy poprzez błędne jego zastosowanie, a w konsekwencji nieuzasadnione obciążenie wierzyciela kosztami postępowania egzekucyjnego wynikającymi z art.49 ust.2 tej ustawy w sytuacji, gdy uiszczenia tych kosztów (dokładniej opłaty egzekucyjnej) jest wyłącznie dłużnik;
- art.102 kpc poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy z okoliczności przedmiotowej sprawy wynika, że mimo uwzględnienia żądania dłużniczki Sąd błędnie obciążył wierzyciela zwrotem kosztów postępowania sądowego niezgodnie z zasadami słuszności, gdyż zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony warunkujący odstąpienie od obciążania zwrotem kosztów procesu.

W dalszej części zażalenia skarżący przedstawił szersze uzasadnienie wyżej przywołanych zarzutów (zażalenie – k.109112).

W odpowiedzi na zażalenie dłużniczka wniosła o jego oddalenie i zasądzenie na jej rzecz od wierzyciela zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego według Noem przepisanych (k.131 – 132).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wierzyciela nie znajduje uzasadnienia. Sąd Okręgowy podziela argumenty przywołane w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, a tym samym nie jest celowe ich powtarzanie. W okolicznościach faktycznych tej konkretnej sprawy, co podkreśla się, Sąd Rejonowy podjął trafne rozstrzygnięcie.

Bankowy tytuł egzekucyjny został wystawiony przez wierzyciela w sytuacji, gdy nie było ku temu podstaw, gdyż A. G. nie dokonała z tym wierzycielem żadnej czynności bankowej, a dokładniej, nie zawarła umowy kredytowej, z której wynikałoby niezrealizowane zobowiązanie dające ostatecznie podstawy do wydania przez wierzyciela bankowego tytułu egzekucyjnego. Zatem nie można mówić, że wszczęcie wobec niej egzekucji było celowe. Tym bardziej, że nie można też pominąć w ocenie, iż tytuł egzekucyjny pochodził od samego wierzyciela (Banku), a zatem jego wystawienie i wystąpienie do Sądu o nadanie takiemu tytułowi klauzuli wykonalności winno być poprzedzone gruntownym wyjaśnieniem przez wystawcę, czy zachodzą do tego uzasadnione podstawy. O istnieniu takiego tytułu dłużnik dowiaduje się najwcześniej z chwilą zawiadomienia przez komornika sądowego o wszczęciu wobec niego egzekucji, a zatem nie ma w zasadzie możliwości zareagowania wcześniej na jego wydanie. Z taką też sytuacją spotkała się A. G., która po powzięciu wiadomości od komornika sądowego o wszczęciu egzekucji złożyła doniesienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa na jej szkodę. Niesporna pozostaje okoliczność, że wykazała, iż inna osoba posługująca się jej danymi osobowymi zaciągnęła zobowiązanie wobec (...) Bank (...) S.A. w W. (poprzednia firma wierzyciela), za które ona nie odpowiada.

Sąd odwoławczy podziela, co do zasady, zapatrywanie przywołane w uzasadnieniu zażalenia, że jeżeli w chwili wszczęcia postępowania egzekucyjnego wierzyciel posiadał tytuł wykonawczy, to sam fakt późniejszego pozbawienia tego tytułu wykonalności nie przesądza automatycznie o niecelowości wszczęcia egzekucji wobec dłużnika, a tym samym nie daje podstawy do obciążenia wierzyciela opłatami egzekucyjnymi (po myśli art.49 ust.4 ustawy z dnia 29.08.1997r. o komornikach sądowych i egzekucji). Jednak takie bardzo formalne podejście nie znajduje uzasadnienia w okolicznościach faktycznych tej sprawy. Sytuacja wierzyciela, który już po skierowaniu wniosku do komornika o wszczęcie egzekucji dowiedział się, że A. G. nie zaciągnęła u niego kredytu i podpisy na umowie kredytowej nie pochodzą od niej, czym został zaskoczony i cofnął wniosek egzekucyjny, nie może być bowiem korzystniejsza - z punktu widzenia obowiązku ponoszenia kosztów egzekucyjnych - od sytuacji dłużnika, dla którego wszczęcie egzekucji też było zaskoczeniem, bo nie wiedział o tytule wykonawczym wobec niego i co ważne, nigdy nie zaciągnął zobowiązań wobec wierzyciela, z którego powstało egzekwowane roszczenie.

Z tych zasadniczych przyczyn – wbrew twierdzeniom skarżącego - brak było uzasadnionych podstaw do obciążenia dłużniczki kosztami postępowania egzekucyjnego, w tym opłatą stosunkową ustaloną na podstawie art.49 ust.2 w/w ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Zachodziły natomiast uzasadnione podstawy do zastosowania art.49 ust.4, a w zakresie wydatków poniesionych przez komornika sądowego także art.42 ust.2 z odpowiednim powiązaniem z art.49 ust.3 w/w ustawy. Ogólnej wysokości kosztów egzekucyjnych obejmujących opłatę stosunkową oraz wydatki, ustalonych w zaskarżonym postanowieniu Komornika z dnia 21 listopada 2014r. strony nie kwestionowały (akta komornicze KM 4779/14 w załączeniu – k.45).

W świetle tego co dotychczas zostało powiedziane i przy wsparciu argumentów przywołanych w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia nie znajdują uzasadnienia dwa pierwsze zarzuty zażalenia wierzyciela.

Nie znajduje także uzasadnienia zarzut ostatni wierzyciela – naruszenia przez Sąd Rejonowy art.102 kpc (w związku z art.13 § 2 kpc) poprzez jego niezastosowanie. Ani charakter sprawy, ani ogólna sytuacja wierzyciela (Banku) nie dawały podstaw do przyjęcia, że mamy do czynienia z wypadkiem szczególnie uzasadnionym, który uzasadniałby odstąpienie od obciążenia wierzyciela zarówno opłatą egzekucyjną, jak i wydatkami poczynionymi przez komornika sądowego.

Z tych wszystkich przyczyn sąd odwoławczy oddalił zażalenie wierzyciela, jako nieuzasadnione (na podstawie art.385 kpc w związku z art.397 § 2 i art.13 § 2 kpc). O kosztach postępowania zażaleniowego orzekł po myśli art.98 § 1 i 3 kpc w związku z art.13 § 2 kpc, a ich wysokość wyznaczyło wynagrodzenie pełnomocnika ustalone zgodnie z art.12 ust.2 pkt 1 i § 11 pkt 8 rozporządzenia Min. Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie wynagrodzenia za czynności radców prawnych... (j.t. w Dz.U. z 2013r. poz.461). Z urzędu dokonał też sprostowania niedokładności w rubrum zaskarżonego postanowienia powstałej w określeniu wierzyciela, w sposób bliżej opisany w punkcie pierwszym swego postanowienia (na podstawie art.350 § 1 i 3 kpc w związku z art.13 § 2 kpc). Zmianę firmy wierzyciel wykazał stosownym dokumentem z KRS (k.88).